

Kolej i jej znaczenie dla Kalisza i powiatu kaliskiego

1902 ROK

- **15 listopada 1902 roku, czyli ponad 120 lat temu z kaliskiego dworca odjechał pierwszy pociąg z czterema wagonami i 67 pasażerami. Następnego dnia przybył pierwszy pociąg z Warszawy**

Przemysł i handel lat 20-tych XIXw.

Rozwijający się w Kaliszu od lat 20-tych przemysł i handel potrzebowały usprawnienia komunikacji. Od najbliższej stacji kolejowej było ponad 100 km, a konny transport był bardzo drogi i podnosił ceny wytwarzanych wyrobów. Jedną z najważniejszych spraw dla dalszego rozwoju było połączenie kolei żelaznej z innymi ośrodkami.

O pozwolenie na budowę kolei, która połączyłaby Warszawę z Kaliszem zabiegano od 1870 roku. Jednak Kalisz był wówczas miastem położonym na granicy zaborów, a planowana linia kolejowa miała łączyć się z siecią kolei pruskich. Starania te popierali wszyscy ważniejsi obywatele miasta i okolic, ziemianie i przemysłowcy, jednak władze rosyjskie nie były zainteresowane rozwijaniem komunikacji na terenie królestwa Pruskiego i wszelkie prośby były odrzucane

1902R

Mocno zaangażowany w sprawę budowy kolei był gubernator kaliski, senator Michał Daragan oraz generał – gubernator warszawski, książę Aleksander Imeretyński. Zabiegi te zostały uwieńczone powodzeniem, tj. wydaniem „Sankcji Najwyższej” 18 listopada 1898 roku, a w 1900 roku pozwoleniem na budowę kolei, które podpisał car Mikołaj II.

way.
ay Lon
ed car pa
with map
ome of th
hen asc
you mee
ead, ha
, to (i
otpath &
oint; do n
otbridge
his south

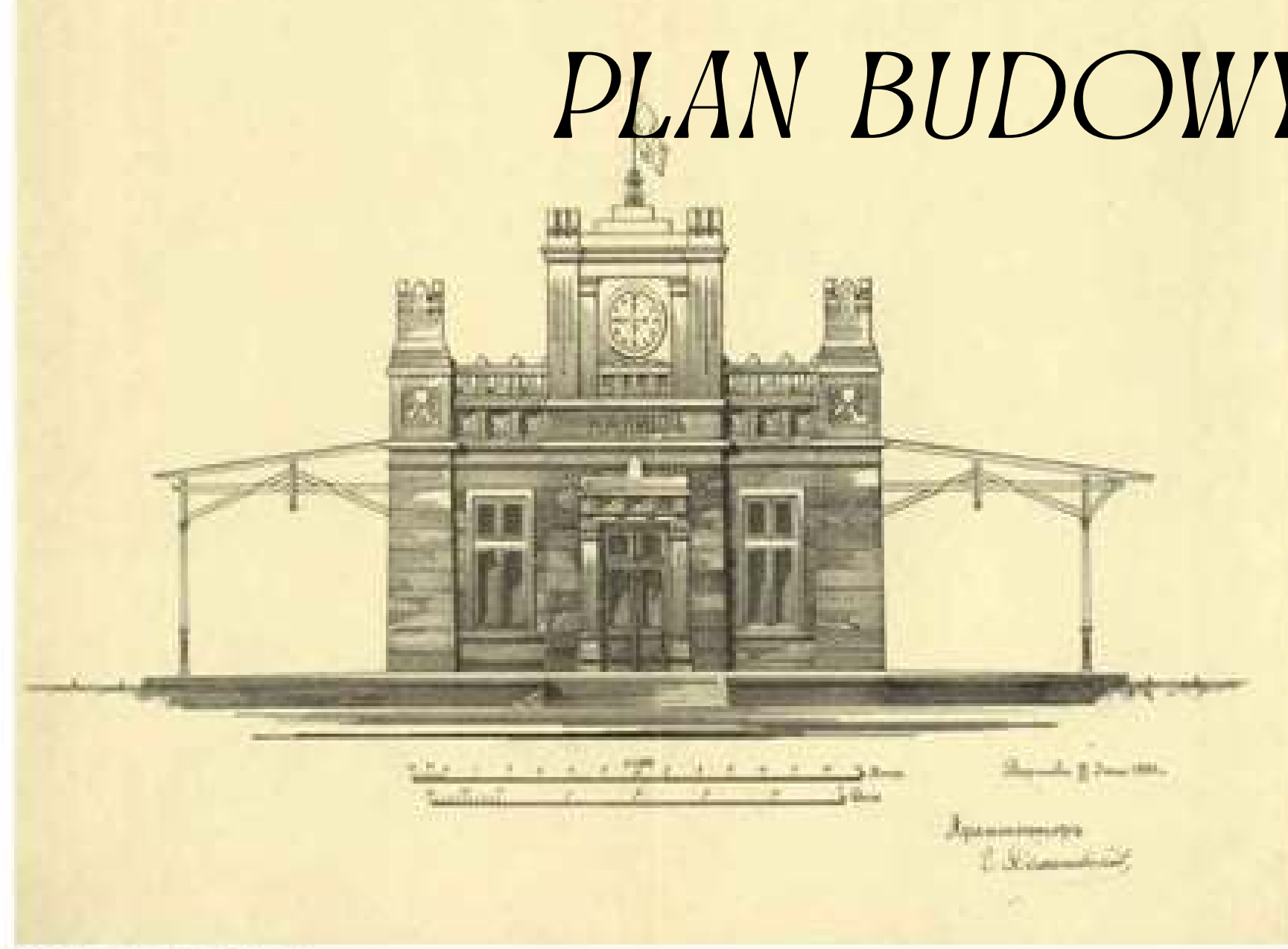
Wielki projekt budowy dworca kolejowego w Kaliszu (1861) przygotowany przez inżyniera Karola Schuchera. Projekt ten przewidywał budowę dworca o długości 100 metrów i szerokości 20 metrów. W planie widoczne są trzy główne części: budynek dworcowy, platformy i torowiska. Projekt ten nigdy nie został zrealizowany w całości, co spowodowało, że dzisiejszy dworzec ma inną formę.

Wielki projekt budowy dworca kolejowego w Kaliszu (1861) przygotowany przez inżyniera Karola Schuchera. Projekt ten przewidywał budowę dworca o długości 100 metrów i szerokości 20 metrów. W planie widoczne są trzy główne części: budynek dworcowy, platformy i torowiska. Projekt ten nigdy nie został zrealizowany w całości, co spowodowało, że dzisiejszy dworzec ma inną formę.

PLAN BUDOWY DWORCA

Widok z strony torowisk

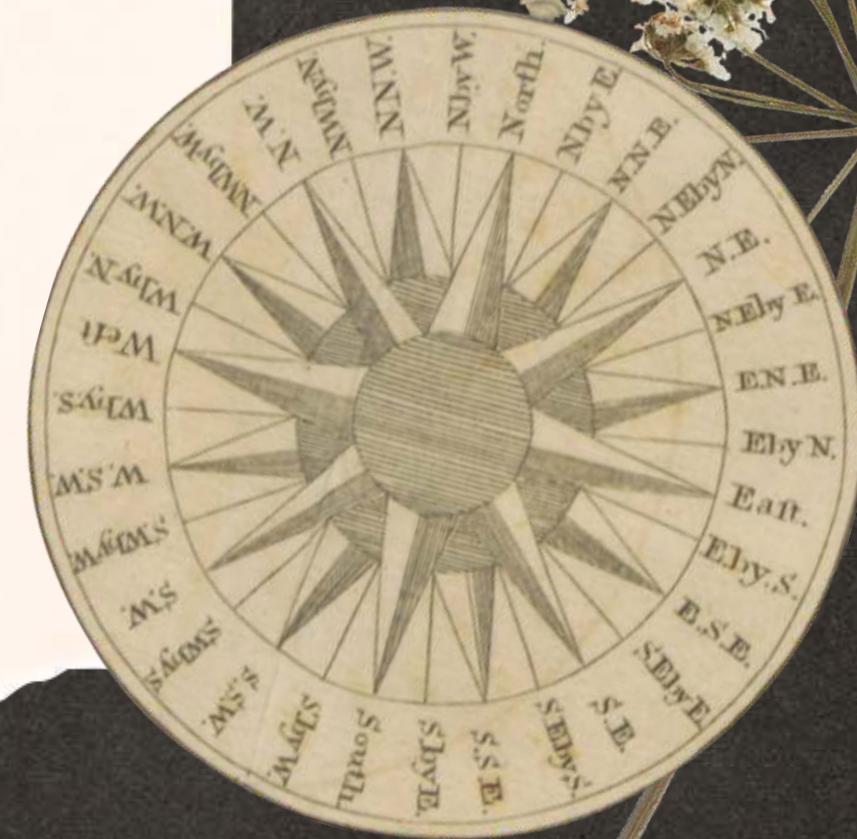
Architektura Karol Schuchera

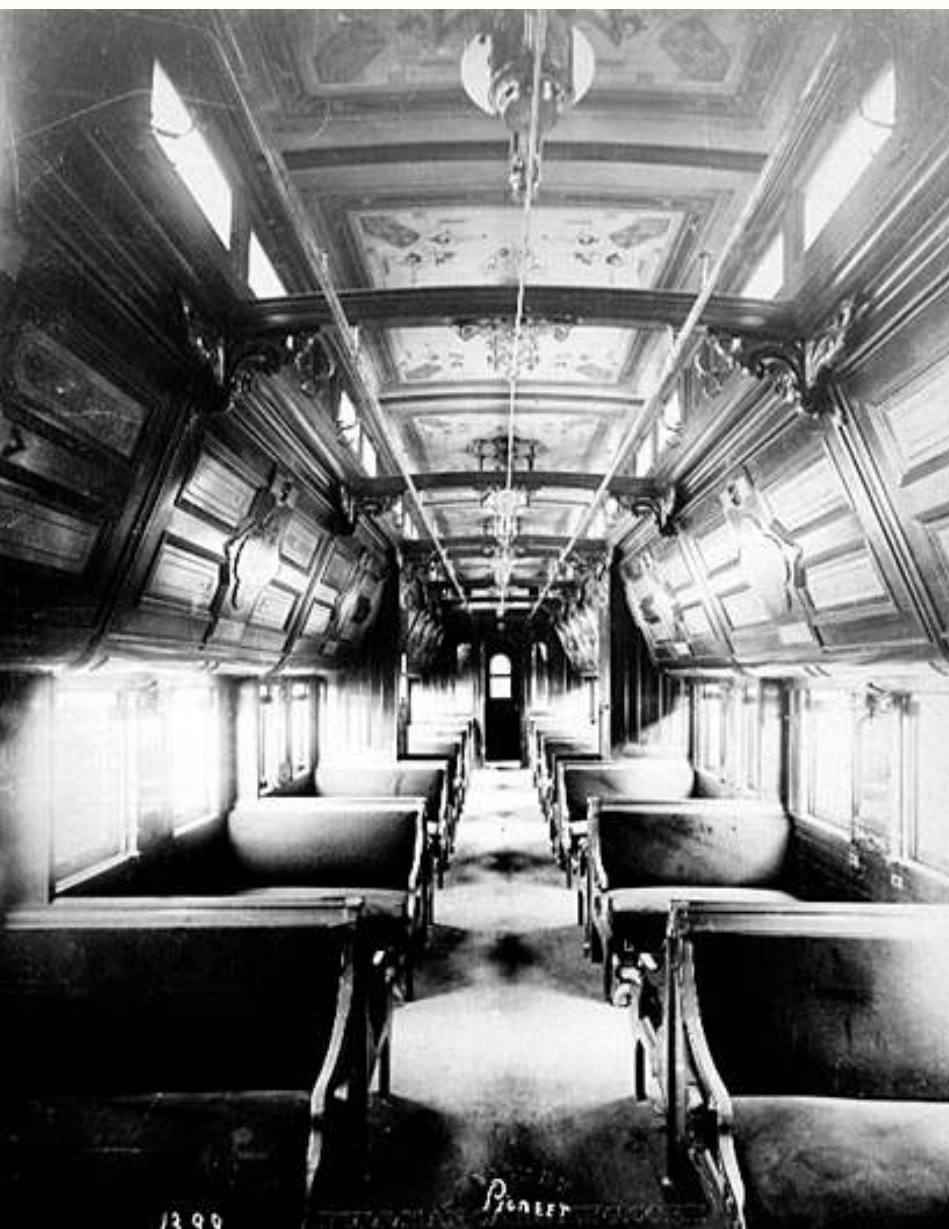
Widok z strony ulicy

Trasa kolei miała przebiegać z
Warszawy przez Sochaczew, Łowicz,
Zgierz, Łódź, Łask, Sieradz i Błaszki.
A jej długość wynosiła 250km.

BUDOWA KOLEI

Budowę kolei powierzono Zarządowi Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej w 1900 roku. Zakończono ją w listopadzie 1902 roku.

Na nowej linii kolejowej Kalisz-Warszawa kursowały wygodne wagony typu amerykańskiego, zwane pulmanami.

1905R

Budynek na stacji wybudowano dopiero w 1905r według projektu architekta Czesława Domaniewskiego.

Wnętrza zaprojektował jego syn-Henrich Jan Domaniewski

Mieścili się tu:
-urząd pocztowy
-urząd celny
-restauracja

Fot. PAP/MARIAN LEŚNIEWSKI ARCHIWUM (1914-01-0

W 1906 roku kolej ąaliską
połączono z kolejami
pruskim

W 1914 roku
opuszczając miasto,
wojska rosyjskie
spaliły dworzec
kaliski i zburzyły
most kolejowy na
Prośnie w
Piwonicach

W latach 1970-1980
linię kolejową
zelektryfikowano a
w 1994 roku
przeprowadzono
jej generalny
remont

Obecny
budynek przy
ul. Dworcowej
był kilkakrotnie
przebudowywa
ny i
remontowany

100 lat później..

Po stu latach dworzec kaliski stał się jednym z przystanków na linii Wrocław-Warszawa. W drugiej dekadzie XXI w. trasa kolejowa, na odcinku Łódź-Kalisz została zmodernizowana, a odrestaurowany kaliski dworzec służy pasażerom

Date.

Page.

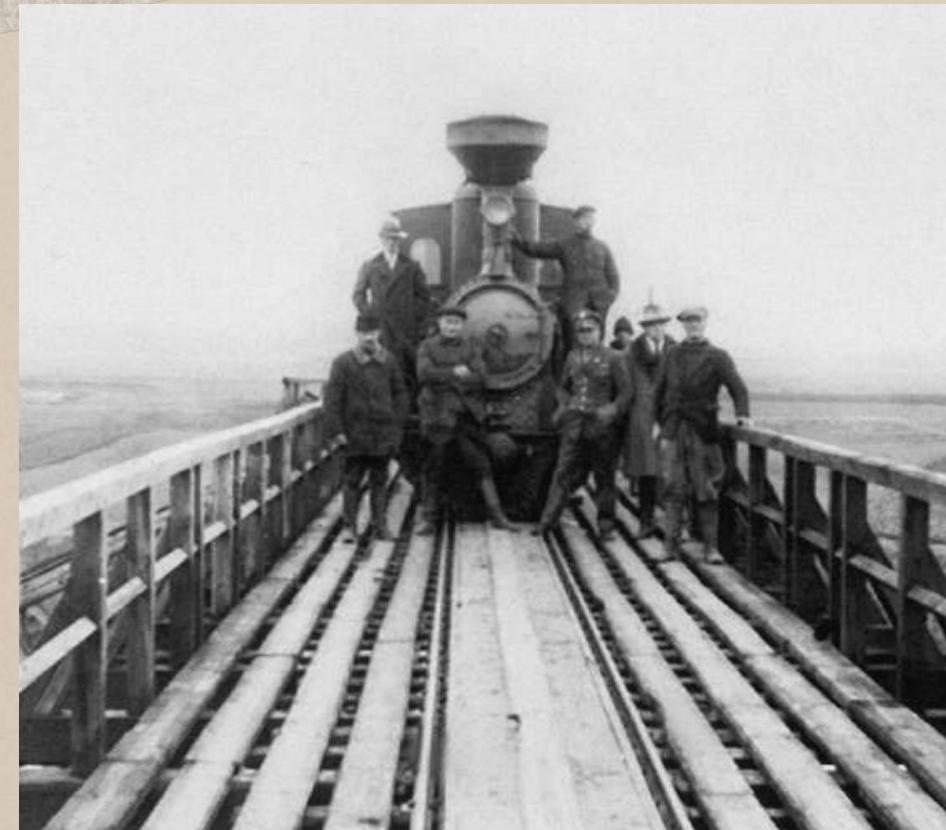
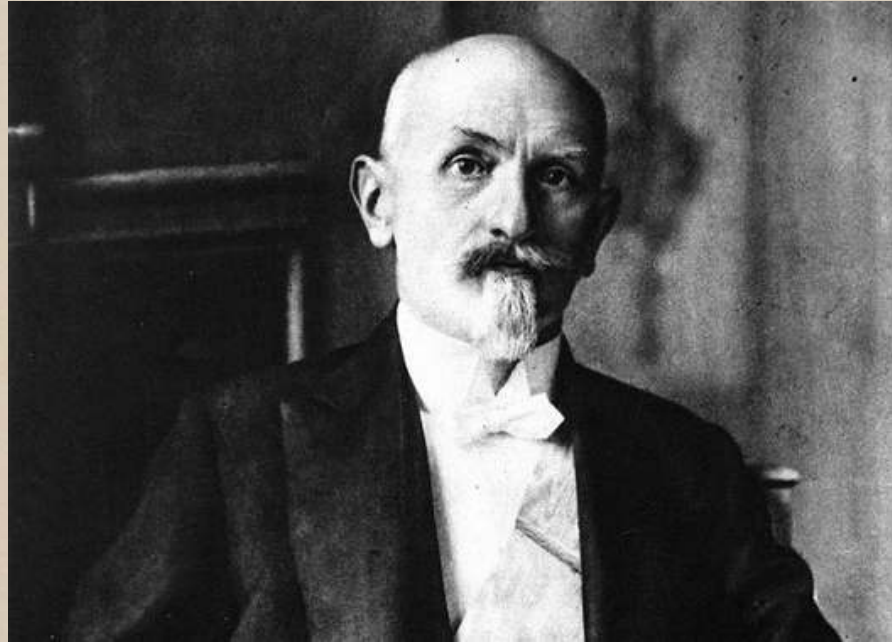
STACJA KALISKA BYŁA WIDOWNIA WIELU ZDARZEN

-W roku 1919 zatrzymał się na niej pociąg wiozący Ignacego Paderewskiego do Warszawy

-W tym samym roku spotkali się tutaj: Józef Piłsudski, Józef Haller i Józef Dowbor-Muśnicki dla omówienia połączenia wojsk polskich z trzech zaborów

**W roku 1923 dwukrotnie przyjeżdżał do
Kalisza prezydent Rzeczypospolitej Stanisław
Wojciechowski**

Okupacja hitlerowska

W czasie okupacji hitlerowskiej dworzec był widownią wywózek setek Polaków do obozów koncentracyjnych i na roboty do Rzeszy oraz Żydów wywożonych na stracenie do obozów zagłady.

KALISZ

CZASEM

MALOWANY

Warszawa Dworzec Kaliski

Warszawa1939.pl

1939

2026

Kornelia Latańska,

Julia Sobolewska

V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego

Bibliografia

<https://www.kalisz.pl/dla-mieszkanca/aktualnosci/sto-dwadziescia-lat-kolei-warszawsko-kaliskiej,53749>

DAWNY KALISZ <https://www.kalisz.info>

<https://www.kalisz.ap.gov.pl/wystawy-on-line> (Archiwum Państwowe w Kaliszu)

https://pl.wikipedia.org/wiki/Kolej_Warszawsko-Kaliska

<https://www.kalisz.pl/dla-mieszkanca/aktualnosci/kolej-warszawsko-kaliska-ruszyła-120-lat-temu,53936>

<https://kaliszczasemmalowany.pl/index.php/2024/15-listopada-1902-roku-zostala-uruchomiona-kolej-warszawsko-kaliska/>